

Barbara Gradišek

Od: Polona Gorše Prusnik
Poslano: 28. september 2016 14:14
Za: Barbara Gradišek
Zadeva: FW: Nujno obvestilo občinam in občinskim svetom v zvezi s spremembami predloga za vpis pravice do pitne vode v ustavo
Priloge: Predlog sklepov SOSZMOSZOS za seje občinskih svetov-28.9.2016.pdf; Ustavna pravica do pitne vode-Dopis občinam-28.9.2016.pdf
Zastavica: Navodila za nadaljnje delo
Stanje zastavice: Označeno z zastavico

From: Info Trzin
Sent: Wednesday, September 28, 2016 12:46 PM
To: Peter Ložar; Polona Gorše Prusnik; Občina Trzin SVETNIKI
Subject: FW: Nujno obvestilo občinam in občinskim svetom v zvezi s spremembami predloga za vpis pravice do pitne vode v ustavo

From: SOS [<mailto:posta@skupnostobcin.si>]
Sent: Wednesday, September 28, 2016 12:37 PM
To: info@trzin.si
Subject: Nujno obvestilo občinam in občinskim svetom v zvezi s spremembami predloga za vpis pravice do pitne vode v ustavo

VSEM OBČINAM**S prošnjo za posredovanje****občinskim svetnicam in svetnikom**

Spoštovane, spoštovani,

Skupnost občin Slovenije, Združenje mestnih občin Slovenije in Združenje občin Slovenije vas v sodelovanju z Zbornico komunalnega gospodarstva želimo obvestiti o **aktualnem dogajanju na področju vpisa pravice do pitne vode v Ustavo RS.**

V ta namen vam v prilonki sporočila **posredujemo dopis z obrazložitvijo trenutne situacije in problematike ter prošnjo, da na sejah občinskih svetov (ponovno) obravnavate vpis pravice do pitne vode v Ustavo RS. Pravitako z namenom, da vam olajšamo delo pripravili predloge sklepov za občinske svete, ki vam jih posredujemo v prilonki sporočila.**

Obvestiti vas želimo še, da smo prejeli vabilo na sestanek s predsednikom Ustavne komisije RS, ki bo potekal jutri, 29.9.2016. O poteku sestanka vas bomo vsekakor obvestili.

Lep pozdrav,

Barbara Horvat

sekretariat SOS

Skupnost občin Slovenije

Partizanska cesta 1

2000 Maribor

Tel: 02 234 15 05

M: 041 332 447

Faks: 02 234 15 03

www.skupnostobcin.si

_____ Informacija od ESET Endpoint Antivirus, zbirka virusnih definicij 13108 (20160301)

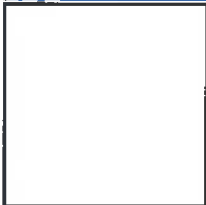
To sporočilo je preveril ESET Endpoint Antivirus.

<http://www.eset.si>

_____ Informacija od ESET Endpoint Antivirus, zbirka virusnih definicij 13108 (20160301)

To sporočilo je preveril ESET Endpoint Antivirus.

<http://www.eset.si>

_____ Informacija od ESET Endpoint Antivirus, zbirka virusnih definicij 13108 (20160301)

To sporočilo je preveril ESET Endpoint Antivirus.

<http://www.eset.si>

VSEM OBČINAM

**S prošnjo za posredovanje
občinskim svetnicam in svetnikom**

**Zadeva: Obvestilo občinam in občinskim svetom v zvezi s spremembami predloga za vpis
pravice do pitne vode v ustavo**

Spoštovane, spoštovani,

Skupnost občin Slovenije, Združenje mestnih občin Slovenije in Združenje občin Slovenije vas v sodelovanju z Zbornico komunalnega gospodarstva želimo obvestiti o **aktualnem dogajanju na področju vpisa pravice do pitne vode v Ustavo RS**. Sam predlog usmeritev za oblikovanje ustavnega zakona se je namreč na julijski seji Državnega zbora s sprejetimi amandmaji bistveno spremenil in **sedaj, namesto, da bi le ščitil vodne vire in pravico do pitne vode, posega v pravice lokalne samouprave na področju zagotavljanja oskrbe prebivalcev s pitno vodo**. Ker nam je znano, da ste nekatere občine na občinskih in mestnih svetih to tematiko na pobudo nekaterih iniciativ že obravnavale in sprejele ustrezne sklepe, smo v nadaljevanju za vas pripravili pregled stanja od prve obravnave v Državnem zboru do danes. Prosimo vas, da gradivo preučite in na podlagi zapisanih argumentov dotično problematiko (ponovno) obravnavate.

Dosedanji potek in opis pobude:

Skupina poslank in poslancev je **16.4.2016** v Državni zbor vložila predlog za začetek postopka za spremembo Ustave RS z osnutkom ustavnega zakona. V prvotnem predlogu je skupina poslancev predlagala, da:

- se na ustavni ravni voda in dostop do vode določi kot splošna in temeljna ustavna pravica;
- se prepreči, da bi se vodni viri privatizirali;
- se prepreči, da bi vodo obravnavali kot vsako drugo blago. Oskrba z vodo bi se morala izvajati v obliki neprofitne javne službe.

Nekatere občine oz. občinski sveti ste zadevo obravnavali in se **do tega predloga opredelili**.

Državni zbor je na 21. redni seji **12.7.2016** ob obravnavi Predloga za začetek postopka za spremembo Ustave RS z osnutkom zakona (UZ70) sprejel sklep, da se začne postopek za **spremembo Ustave Republike Slovenije tako, da se vanjo vpiše neodtujljiva pravica do pitne vode. Poslanke in poslanci so predlagali amandmaje**, zaradi katerih se je predlagala dopolnitev osnovnega 70. člena Ustave RS, z novim 70.a členom, in sicer v smeri:

- **Da ima vsakdo pravico do varne pitne vode**
- **Da so naravni vodni viri naravno vodno javno dobro v upravljanju države**
- **Da naravni vodni viri služijo prednostno in trajnostno oskrbi prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev in v tem delu niso tržno blago**

- **Da oskrbo prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev zagotavlja država preko neprofitne javne službe, tako da naravne vodne vire za ta namen izkorišča sama neposredno ali izkoriščanje prenese v neposredno upravljanje samoupravnim lokalnim skupnostim.**

Poslanke in poslanci so zahtevali tudi, da naj se pri pripravi predloga ustavnega zakona nameni posebno skrb oblikovanju jasne pravne ureditve na ravni zakonskega urejanja, ki bo skladno z določbami 70.a člena v prihodnje preprečevala podeljevanje koncesij za oskrbo prebivalstva s pitno vodo.

Nadalje so zahtevali, da se v izvedbenem delu zaveže zakonodajalca, da uredi vprašanje že podeljenih koncesij za oskrbo s pitno vodo na način, ki bo do prehoda na neposredno oskrbo prebivalstva s pitno vodo in vodo za oskrbo gospodinjstev preko neprofitne javne službe skladno s cilji in nameni novega 70.a člena zagotavljal prednostno in trajnostno izkoriščanje naravnih vodnih virov za oskrbo prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev.

Zakonodajalca se naj zaveže tudi, da uredi vprašanje že podeljenih koncesij za proizvodnjo pijač, in sicer tako, da se tudi v teh primerih v prehodnem obdobju zagotovi prednostno in trajnostno izkoriščanje naravnih vodnih virov za oskrbo prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev.

Celotno gradivo s seje najdete tukaj.

Do amandmajev iz 21. seje Državnega zbora se občine niso imele možnosti opredeliti, ker niso bile vabljene niti na sejo Državnega zbora niti na sejo Ustavne komisije Državnega zbora. Prav tako vabila nismo prejeli v SOS, ZMOS in ZOS. Zato zahtevamo tudi, da se nas vključi v vse nadaljnje postopke in razprave.

Problematika in dileme:

★ Trenutno predlagano dikcijo za nov 70.a člen ustave v smeri, da ima vsakdo pravico do varne pitne vode, razumemo kot obveznost zagotavljanja obvezne gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo oziroma pitne vode iz javnih vodovodov za vse prebivalce, saj le tako lahko država ali občine preko izvajalca javne službe zagotavljajo varno (zdravstveno ustrezno) pitno vodo na odjemnih mestih.

Ker to po našem mnenju ni izvedljivo niti upravičeno, predlagamo, da se pravica zapiše v smeri, da ima vsakdo v skladu z zakonom pravico do dostopa do pitne vode. Pravica zapisana na tak način bi pomenila, da ima vsakdo pod enakimi pogoji pravico do priključitve na javni vodovod, kjer je ta zagotovljen. V tem primeru mora biti v skladu z EU Direktivo o pitni vodi in nacionalnimi predpisi na odjemnih mestih zagotovljena zdravstveno ustrezna pitna voda, oziroma kadar to ni mogoče, izvajanje za take primere predvidenih ukrepov. Zagotavljanje varnosti pitne vode v internih napeljavah in na pipi mora seveda ostati odgovornost samega uporabnika. Ne bi pa se smelo s spremembo ustave izključiti možnosti samooskrbe ali lastne oskrbe prebivalstva s pitno vodo, v primerih ko priključitev na javni vodovod iz objektivnih razlogov ni mogoča. V takih

primerih se tudi odgovornosti za zagotavljanje varnosti pitne vode ne more prenašati na državo in/ali občine.

★ Ureditev v smeri, da oskrbo prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev zagotavlja država preko neprofitne javne službe tako, da naravne vodne vire za ta namen izkorišča sama neposredno ali izkoriščanje prenese v neposredno opravljanje samoupravnim lokalnim skupnostim, razumemo kot prenos sedanje izvorne pristojnosti za urejanje javne službe oskrbe s pitno vodo z občin na državo, kar posledično lahko pomeni tudi prenos lastništva javnih vodovodov.

Zagotavljanje izvajanja gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo mora po našem mnenju ostati v izvorni pristojnosti samoupravnih lokalnih skupnosti, kar je ustrezna in v evropskem prostoru običajna in razširjena ureditev. Opozarjamo, da javna služba oskrbe s pitno vodo že trenutno ne pomeni izključno oskrbo gospodinjstev oziroma prebivalcev, temveč tudi oskrbo živali, oskrbo objektov v delu, kjer se izvajajo državne ali občinske javne službe, oskrbo za pranje ali namakanje javnih površin, oskrbo javnih hidrantnih omrežij za gašenje požarov ipd., česar s predvidenimi spremembami ne bi smeli onemogočiti. Prav tako ne bi smeli onemogočiti izvajanja posebnih storitev na javnih vodovodih v primerih prostih kapacitet na način, da je zagotovljena prednost uporabe infrastrukture za izvajanje gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo.

Strinjamo pa se, da pridobivanje dobička ni in ne sme biti cilj izvajanja storitev javne službe oskrbe s pitno vodo, kot tudi ne drugih obveznih gospodarskih javnih služb varstva okolja, kar pa je ustrezno zagotovljeno že s sedanjo sistemsko ureditvijo, s katero je omogočen samo minimalni donos pri izvajanju javne službe, ki je potreben zaradi razvoja izvajalcev javnih služb in celotne dejavnosti. Morebitna pozitivna razlika med prihodki in stroški (pri izvajanju posebnih storitev do negativne razlike ne sme priti) pri izvajanju posebnih storitev pa mora že v sedaj veljavni ureditvi zniževati ceno obveznih storitev javne službe.

★ Iz stališča Državnega zbora RS izhaja tudi smer oblikovanja jasne pravne ureditve na ravni zakonskega urejanja, ki bi, skladno z določbami novega 70.a člena, v prihodnje preprečevala podeljevanje koncesij za oskrbo prebivalstva s pitno vodo in ureditev vprašanja že podeljenih koncesij za oskrbo s pitno vodo na način, ki bo do prehoda na neposredno oskrbo prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev preko neprofitne javne službe skladno s cilji in nameni novega 70.a člena zagotavljal prednostno in trajnostno izkoriščanje naravnih vodnih virov za oskrbo prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev. Hkrati iz stališča izhaja tudi nujnost ureditve vprašanja že podeljenih koncesij za proizvodnjo pijač, in sicer tako, da se tudi v teh primerih v prehodnem obdobju zagotovi prednostno in trajnostno izkoriščanje naravnih vodnih virov za oskrbo prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev.

Prepoved izvajanja gospodarske javne službe oskrbo s pitno vodo v obliki koncesionirane javne službe, bi omejila možnosti občinam, na kakšen način se lahko uredi izvajanje te javne službe. Koncesionirano javno službo namreč lahko izvajajo poleg zasebnih podjetij tudi podjetja, ki so v polni ali delni lasti občin, v določenih primerih pa bi v tej obliki javno službo lahko opravljale tudi krajevne skupnosti in zadruga. Čeprav v tem trenutku takih primerov v praksi ne poznamo, pa bi lahko bila to

popolna prepoved izvajanja te javne službe v obliki koncesije ni potrebna in bi lahko prinesla tudi nepredvidene nezaželene učinke. Se pa strinjamo, da bi bilo smiselno pogoje za podelitev koncesij za izvajanje javnih služb podrobneje definirati in vzpostaviti ustrezne mehanizme za podporo občinam in nadzor s strani države. Glede že podeljenih koncesij in morebitnih novih koncesij za druge rabe vode, kot je npr. proizvodnja pijač, je pri njihovem podeljevanju potrebno zagotavljati predvsem, da ni v nobenem trenutku vprašljiva vzpostavitev prednostne rabe vodnih virov za oskrbo s pitno vodo ali lastno oskrbo s pitno vodo pred vsemi drugimi rabami v primerih, ko bi se to izkazalo za potrebno.

Predlog SOS, ZMOS in ZOS občinam:

Zaradi zgoraj navedenih problematik, dilem in nejasnosti SOS, ZMOS in ZOS dajemo pobudo občinam in občinskim/mestnim svetom, da obravnavate aktualni predlog usmeritev Ustavne komisije za vpis pravice do pitne vode v Ustavo RS in sprejmete ustrezne sklepe in stališča v smeri kot poprej izpostavljeno, vaše sklepe posredujete v Državni zbor ter tako preprečite nepopravljivo škodo pri kontinuiranem zagotavljanju življenjsko pomembnih storitev za občanke in občane.

S spoštovanjem,

Predsednik SOS
Bojan Kontič, l.r.

Predsednik ZMOS
Bojan Kontič, l.r.

Predsednik ZOS
Robert Šmrdež, l.r.

Združenje občin Slovenije

PREDLOG SKLEPOV:

Z namenom, da vam olajšamo delo in prihranimo nekaj časa, smo pripravili predloge sklepov za sprejem na sejah občinskih svetov v nadaljevanju:

Občinski svet občine [redacted] je na [redacted] seji Občinskega sveta, dne [redacted] sprejel

SKLEP S STALIŠČEM OBČINE [redacted] O VPISU PRAVICE DO PITNE VODE V USTAVO RS

Občinski svet Občine [redacted] podpira vpis neodtujljive pravice do pitne vode v ustavo, prav tako se strinja s izhodiščem, da so naravni vodni viri naravno vodno javno dobro v upravljanju države ter da naravni vodni viri služijo prednostno in trajnostno oskrbi prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev.

Pri tem se naj upošteva, da pravico do pitne vode ni mogoče enačiti s pravico do javnega vodovoda. Pripravljalce besedila ustavnega zakona pozivamo, da upoštevajo dosedanje zakonodajno ureditev, po kateri morajo občine zagotavljati javne vodovode na območjih v skladu z Operativnim programom oskrbe s pitno vodo, na ostalih območjih pa si oskrbo s pitno vodo ali samooskrbo občani zagotovijo še naprej.

Občinski svet Občine [redacted] razume predlog, da bi odslej oskrbo gospodinjstev zagotavljala država preko neprofitne javne službe tako, da naravne vodne vire za ta namen izkorišča sama neposredno ali izkoriščanje prenese v neposredno upravljanje samoupravnim lokalnim skupnostim, kot poseg v izvorne pristojnosti občin, zato ga ostro zavrača.

Občinski svet Občine [redacted] glede na sprejeto stališče k točki 2 na 21. seji Državnega zbora opozarja poslanke in poslance ter Ustavno komisijo Državnega zbora, da se naj v zahtevi po preprečevanju podeljevanja koncesij za oskrbo prebivalstva s pitno vodo jasno loči med prepovedjo sklepanja koncesijskih pogodb z zasebnimi podjetji in javnimi podjetji, katerim se naj dopusti izvajanje te gospodarske javne službe še naprej.

Občinski svet Občine [redacted] zahteva, da Državni zbor v vse postopke in razprave v zvezi s spremembo Ustave RS in vpisom neodtujljive pravice do pitne vode, vključni tudi občine in njihova združenja.

Občina Domžale, Ljubljanska 69, 1230 DOMŽALE, ki jo zastopa župan Toni Dragar
Občina Mengeš, Slovenska cesta 30, 1234 MENGEŠ, ki jo zastopa župan Franc Jerič
Občina Trzin, Mengeška cesta 22, 1236 TRZIN, ki jo zastopa župan Peter Ložar

Datum: 1.9.2016

Številka: 0320-79/2016

Skupnost občin Slovenije
Partizanska cesta 1
2000 Maribor

ZADEVA; PRAVICA DO ZDRAVE PITNE VODE V USTAVI

Državni zbor na 21. redni seji 12.7.2016 ob obravnavi Predloga za začetek postopka za spremembo Ustave RS z osnutkom zakona (UZ70) sprejel sklep, da se začne postopek za spremembo Ustave Republike Slovenije tako, da se vanjo vpiše neodtujljiva pravica do pitne vode, ter po predlaganih amandmajih zavzel stališče, da se predlagana dopolnitev 70. člena Ustave RS dopolni z novim 70.a členom, in sicer v smeri:

1. Da ima vsakdo pravico do varne pitne vode
2. Da so naravni vodni viri naravno vodno javno dobro v upravljanju države
3. Da naravni vodni viri služijo prednostno in trajnostno oskrbi prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev in v tem delu niso tržno blago
4. **Da oskrbo prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev zagotavlja država preko neprofitne javne službe, tako da naravne vodne vire za ta namen izkorišča sama neposredno ali izkoriščanje prenese v neposredno upravljanje samoupravnim lokalnim skupnostim.**

Predlagani štirje sklepi po svoji naravi predstavljajo:

Ad. 1 - deklarativno izjavo

AD 2 – izvedben del, ki govori o vodnem viru (izviru)

AD 3 – izvedbeni del, ki govori o rabi vodnega vira (izvira)

AD – izvedbeni del, ki govori o načinu oskrbe (o omrežju)

Iz zapisnega nedvoumno izhaja, da drugi in tretji sklep govorita o vodi na viru (izviru), četrti sklep pa govori o »oskrbi prebivalcev«, kar v tehničnem in pravnem izrazoslovju sedanjega časa pomeni na koncu omrežja, v prebivališčih, na pipi. Prebivalci se namreč ne oskrbujemo na viru pač pa na koncu transportnega sistema za vodo (vodovoda), zato je to stališče potrebno razumeti na način, da vključuje poleg vodnega vira tudi transportni sistem. Vsled tega se najbolj pomemben del stališč Državnega zbora za občine nanaša na četrto stališče, ki je razvojno gledano vedno bilo v pristojnosti občin in je tako še danes.

V vsaki občini omrežje za oskrbo s pitno vodo predstavlja na desetine kilometrov vodovodnega omrežja, črpališča, vodohrame, hidrante za gašenje, urejene evidence uporabnikov, službo za vzdrževanje in investicije, poslovne subjekte za upravljanje, finančna sredstva, upravne postopke, soglasja, katastre, primerno razvit nivo znanja (know-how), splošne akte (odloki, pravilniki) in podobne systemske dejavnike, ki so v občutljivi medsebojni soodvisnosti, ter so nastajali desetletja neodvisno od političnih ureditev.

Občina po Ustavi RS opravlja izvirne naloge, med katere do sedaj nesporno sodi tudi oskrba prebivalcev s pitno vodo. Ideja, da bi za oskrbo prebivalcev skrbela država preko neprofitne javne službe je v prvi vrsti transformacija razumevanja, da oskrba s pitno vodo ni več izvirna naloga občin, pač pa države. Če bi Ustava uveljavila tako močno spremembo dojetanja, da postane oskrba prebivalcev s pitno vodo v izvorni nalogi države, občine pa jo dobijo lahko v izvajanje le kot preneseno nalogo – to takoj povzroči celo vrsto drugih pravnih in finančnih implikacij neslutnih razsežnosti. Ob tako radikalnem razmišljanju, bi morali pobudniki ponuditi izjemno natančen vpogled v način prevzema s strani države, ki na upravljavskem področju z oskrbovalnimi sistemi nima nikakršnih izkušenj, verjetno nima niti evidenc omrežij. Nedvomno bi to povzročilo veliko motnjo v oskrbi, če ne celo razpadanje sistema. Že samo namigovanje, da bi se to v prihodnosti lahko zgodilo, že lahko prične povzročati negativne učinke v upravljanju oskrbovalnih sistemov.

Jedro civilne pobude v osnovi ne razumemo primarno kot idejo o nacionalizaciji vodooskrbnih sistemov, predlog št. 4 je v parlamentarni obravnavi presešel okvirje civilne ideje in predstavlja poskus ponovnega centraliziranja pomembnega lokalnega družbenega segmenta. Učinek takega upravljanja pa bo po naši oceni ravno

nasproten, podoben kot je na primer pri centralnem sistemu upravljanja z vodami in protipoplavnimi ukrepi.

Zato občine kategorično nasprotujemo potrditvi razvoja Sklepa št. 4, ki ga je sprejel Državni zbor, če se pod pojmom oskrba prebivalcev skriva ideja o nacionalizaciji občinskega premoženja in pravice, da sami upravljamo s svojim transportnim sistemom.

ŽUPAN

Toni Dragar l.r.

ŽUPAN

Franc JERIČ l.r.

ŽUPAN

Peter LOŽAR l.r.